

L A T I N M O N D A T O K,

MAGYAR ÉRTELMEZÉSSSEL.

Quid puer asvescit, senior dimittere nequit.

Uj töredékeny edény ízzét meg tartja cserepig.
Gyermeki játszi szokás sirba kíséri hívét,
Mit lát, s hall az apától szint' az édes anyától,
Minta gyanánt lebeg az nyilt szive lelke előtt.

*

Exercitium facit virum.

Gyermekből, ha az ur nő fel, s nem az ember előre
Elmecsevészhet az ur, s férfierőre se jut.
Ámde ha jó nevelés mellett a gyakorlat erélyes,
Bátran, férfiasan célhoz előre halad.

*

Vicem pro vice, reddam tibi chare amice!

Hiv szivből szivhez hol jön a szó, szent a barátság,
Ám de takart gyűlölet megtöri szent kötelét!

*

Quod sapit nutrit.

Izlej kellemesen tápszert, mely izgat, erősít,
Testedet így tápláld, s lelked örömmre hevül.

*

Fertilior seges est vicinorum semper in agro,
Vicinumque pecus grandius uber habet. —

Míg nem szűnsz meg irigyleni szomszédod' nyereségét
Hogyha serény kezei többre mehetnek elő?!
Szomjuzik ott az irigy, hol nyugtot élvez a' munkás,
Mert mívelt mezeje bőv aratásra mutat,
Barmai kész szolgák mindig munkára, s adóznak
Önként és bővön tejjel az ételekért, —
Ne haragudj szomszéd, hogy lomhán nem heverészek,
Tedd te is ezt igazán, s nincs irigyelni valód.

*

Fur major furem deludit saepe minorem.

Ugy menekül gyakran a nagyobb tolvaj rabigától,
Hogy kisebb rokonát dobja fel áldozatul.

*

Quid valet aspectus, si non conceditur usus. —

Csillagod ott sugárzik a kék ég boltozatán fenn,
Hol a remény, szerelem sziveket éltető fény. —
Zugsz, panaszolsz és sirsz, és mégsem gondolod azt meg :
Élvezetes haszonig küzdelem utja vezet. —

*

Eheu quam nigra es! dicebat cacabus ollae.

Hogy mersz még te velem versengzeni? rut szerecsenfaj!
Ézt a' sötét üsttől hallja a' szürke fazék.
Igy a szerény jellem gyakran a' büszke kedélytől
Méltatlan viseli 's túri a' szemrevetést.

*

Principiis obsta, sero medicina paratur.

Nitimur in vetitum, semper cupimusque negata. —

Rontsd meg a rossz ösztönt természeti zsenge korában,
Hogy majd vén korban vész' kebelébe ne juss. —
Mert az erény ellen küzd mindig a ferde kívánság,
És a gonosz akarat arra siet, mi tilos.

GYÖNGYÖSI ISTVÁN.

IRODALMI ÉRTESÍTŐ.

A Dániel-Album, Dr. Vajda Emil szerkesztésében megjelent. Id. Dániel Gábor egyh. főgondnok főispánságának emlékeit foglalja magában, melyek a történelemkedvelőket különösen érdekelhetik. Az Album ezenkívül sok tartalmas emléksort is közöl s két képpel van díszítve. A csinos kiállítású munka diszkiadásban 1 frt, rendes kiadásban 60 kr. s még néhány példányban a szerkesztőnél kapható.

A protestáns patens és a sajtó. Irta: Ballagi Géza. Budapest, 1892.

Ez a czíme annak a 106 lapra terjedő füzetnek, mely a Protestáns Szemle I. és II. füzeteiből különlenyomatban is megjelent s melyben az író az 1859-iki felségi nyílt parancsot és e kor sajtóját tárgyalja alaposzággal és tárgyilagosszággal.

A munka első része a patenssel foglalkozik, melynek ötvennyolcz paragraphusát két csoportra osztja. „Az egyik csoportba tartoznak az előnyök, melyek ismét vagy értéktelenek, vagy az előző törvényeken alapulnak s így egyszerűen csak a törvényes alapra való visszatérés következményei levén, tulajdonképen engedményeknek nem tekinthetők, vagy végre csalétekül szolgálnak, hogy az érdekletteket levegyék a lábukról. A másik csoport egy tükör, melyből a rendőr-állam képe a maga undorító mivoltában verődik vissza.“ Voltak többen, különösen a lutheranusok között, kik e mézesnek tetsző királyi parancsban a felség atyai szeretetének világcs jeleit látták, de voltak még többen, kik annak végrehajtását mindenképpen megakadályozni igyekeztek. E tekintetben különösen kitűntek: Ballagi M., Székács J., Török P. és Révész I., kik, a mennyire a körülmények engedték, a sajtó útján közszellemet teremtettek.

A második rész a sajtóval foglalkozik, melyre ismét nehéz bilincsek tettek s a melyben semmi nemzeti szellemnek nyilatkozni nem volt szabad. Ismerjük a nemzeti sajtó állapotát e korból, s e munka meggyőz, hogy az egyházi sajtó sem volt kivétel. A ki e füzetet elolvassa, hű képet nyer az ötvenes évekről a protestáns egyház állásáról. A történelmi ismeret és hűség mellett értelmes és jó magyaros irálya is melegen ajánlja a füzetet. Ára 80 kr.

Az Athenium kézi Lexikonának 11. és 12-ik füzetei is megjelentek. Az előbbiekhöz hasonló alaposzággal és lelkiismeretességgel van földolgozva az E—Faragott kő közti anyag. Azonban nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy Enyedi György unitár. püspök és kora egyik legkitűnőbb theologusa kikerülte a szerkesztő figyelmét. Különböen a mű ügy folytatódik, hogy az iránta táplált jó remények teljesülni fognak. Ujabbán ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Ötven év a róm. kath. egyházban. Irta Chiniquy Károly amerikai pap, ford. Révész Mihály. E könyv Amerikában 45 kiadást ért. Tanulságos egy munka, melyet ismerni főleg lelkészeknek szükséges. Ugyanezen szerzőtől megjelent magyarul „A pap, a nő és a gyóntatószék“ czimű munka is. A mű ára 1 frt 10 kr. Kiadta Karczagon Szödi S. könyvkiadó.

Mennyi leges elemzés normál oldalok alatt Dr. Nyiredy Géza unitárius főisk. tanár egy igen hasznos tudományos munkát írt vegytan hallgatók és gyógyszerészek számára. A munka beosztásánál szem előtt tartotta azt a rendszert, mely a kolozsvári vegytani intézetben érvényesül s tekintettel volt a magyar gyógyszerkönyvre. Főiskolánk ifju tanárának tudományos munkásságához gratulálunk.